

Toetrede

Liturgie van die Lig

Woorddiens

Lesing: Jakobus 3:13-4:3 (1953)

¹³ WIE is wys en verstandig onder julle? Laat hom uit sy goeie lewenswandel sy werke in sagmoedige wysheid toon.

¹⁴ Maar as julle bittere afguns en selfsug in julle hart het, moenie roem en lieg teen die waarheid nie.

¹⁵ Dít is nie die wysheid wat van bo kom nie, maar is aards, natuurlik, duiwels;

¹⁶ want waar afguns en selfsug is, daar is wanorde en allerhande gemene dade.

¹⁷ Maar die wysheid van bo is ten eerste rein, dan vredeliewend, vriendelik, geseglik, vol barmhartigheid en goeie vrugte, onpartydig en ongeveer.

¹⁸ En die vrug van die geregtigheid word gesaai in vrede vir die wat vrede maak.

¹ WAARVANDAAN kom oorloë en vegterye onder julle? Kom hulle nie hiervandaan, van julle welluste wat in julle lede stryd voer nie?

² Julle begeer en julle het nie, julle pleeg moord en is naywerig en julle kan niks verkry nie. Julle veg en maak oorlog, en julle het nie, omdat julle nie bid nie.

³ Julle bid en julle ontvang nie, omdat julle verkeerd bid, om dit in julle welluste deur te bring.

Broodjies vir die Pad

The writer of this letter attributed to a "James" enters into the ancient debate about how does one ought to live this life. One approach he depicts as base, marked by "bitter envy and selfish ambition," even to the point of lawlessness and murder. The other approach assumes that there is something more to life than base instinct; it is understood as "wisdom from above." Following this approach has very different results, which can be described as "pure, then peaceable, gentle, willing to yield, full of mercy and good fruits, without a trace of partiality or hypocrisy." Decide which alternative you will bet your life on!

<http://www.sacraconversazione.org/?p=274>

De laatste christenen in Turkije

Eildert Mulder

Weinig landen hebben zo hun best gedaan om ontkennend en liegend te vluchten voor hun verleden als Turkije. En weinig landen zijn daarin zo slecht geslaagd. De slepende rechtszaak van de Turkse overheid tegen het beroemde klooster Mor Gabriel in het uiterste zuidoosten van Turkije, dichtbij de Syrische grens, heeft het trauma van de genocide van 1915 weer ongenadig naar bovengehaald.

De bloedbaden in de Eerste Wereldoorlog tegen christenen in Turkije waarbij ongeveer een miljoen mensen omkwamen zijn de geschiedenis ingegaan als de Armeense genocide. Maar ook andere christenen waren doelwit. De overheid van het toenmalige Ottomaanse Rijk had het met name ook gemunt op de Syrisch-orthodoxe christenen. Ook zij lieten massaal het leven. De overlevenden duiden deze ramp aan met een woord uit hun eigen Aramese taal: seyfo, wat zwaard betekent.

Al eeuwen aan de gang

CDA-politicus Pieter Omtzigt redigeerde een boek waarin deskundigen en betrokkenen hun licht laten schijnen over de processen over het oudste nog bestaande christelijke klooster in de wereld: 'The slow Disappearance of the Syriacs from Turkey And of the Grounds of the Mor Gabriel Monastery'. Het is een ingewikkelde titel die wel duidelijk maakt waar het boek heen wil. De hedendaagse processen dreigen volgens de schrijvers het sluitstuk te worden van een ontwikkeling die al eeuwen aan de gang is en een dramatische versnelling kreeg in de vorige eeuw met de vrijwel volledige verdwijning van het christendom uit zijn oorsprongsgebied waarvan dit stokoude Syrisch-orthodoxe klooster het symbool bij uitstek is.

De processen zullen waarschijnlijk hun afronding pas vinden bij het Europese Hof. Daar zal moeten blijken wie gelijk heeft, de Turkse overheid die beweert dat het om een zuiver juridische ruzie over grondrechten draait, of de Syrisch-orthodoxe christenen die een context zien van eeuwenoude vijandschap en willekeur, vermomd in een hedendaagse verpakking.

Aramees

De Syrisch-orthodoxen en nog enige andere christelijke denominaties onderscheiden zich door hun taal. Ze spreken Aramees of hebben een liturgie in die taal. Aramees was de taal van Jezus en het was voordat het Arabisch de overhand kreeg ongeveer vijftienhonderd jaar de belangrijkste cultuurtaal van het Midden-Oosten.

Mochten de Arameestellige christengemeenskappe geheel verdwynen uit het Midden-Oosten dan kom t er niet alleen een einde aan de oudste christelike traditie die er nog is, maar ook aan een niet godsdienstige, culturele geskiedenis, die veel ouder is dan het christendom. Zelfs voor de islam zou dat een verlies beteken, want ook die taal van die Koran is, hoewel Arabies, mede beïnvloed door die Aramees en volgens een aantal geleerden valt die heilige boek van die moslims selfs niet te begrip sonder kennis van die taal. Die weerzin teen christene in Turkie heeft vooral een nasionalistiese, minder een religieuse agtergrond. Vlak voor die Eerste Wereldoorlog waren Turke nasionaliste, na een verlore oorlog op die Balkan, tot die oortuiging gekome dat een nuwe Turkie alleen zou kunnen overleef as een homogene staat, waarby ze die liefste zouden willen dat alle mense één taal zouden spreek (Turks) en hetzelfde geloof zouden aanhangen (die soennitiese islam). Het was onmogelik dat ideaal voor honderd prosent te verwezenliken, zo'n kwart van die bevolking heeft byvoorbeeld Koerdisch als moedertaal en die godsdienstige minderheid van die aleviete omvat al gauw 20 prosent, zo niet meer. Maar in ongeveer tien jaar tyd kwam men toeh een einde in die rigting. Eerst was er die genoside teen Armeniërs, Syrisch-orthodoken en andere christene. Na die Eerste Wereldoorlog volgde er nog een oorlog met Griekenland. Na afloop wisselden beide lande hun minderhede uit, die Griekse moslims vestigden sich in Turkie en die Griekse christene uit Turkie vertrokken naar Griekenland.

Homogeen

Die nagestreefde en deels verwezenlijkte homogene Turkie was een radikale breuk met die multiculturele Ottomaanse Rijk. Die multiculturalisme leek redelik te funksioneer zolang die Ottomaanse Rijk sterk was. Maar toen die rijk in die negentiende eeu verzwakte ontstonden er nasionalistiese beweginge onder die verskillende christelike volkere, die tot pijnlike verrassing van veel Turke stukke minder tevrede bleke dan altyd was gedacht. Die Turke inwoners van die Ottomaanse Rijk ontwikkelde op hun beurt een fel eigen nasionalisme, wat uitmondde in die genoside van 1915 en die gedwonge volksverhuizinge acht jaar later.

<http://www.trouw.nl/tr/nl/5091/Religie/article/detail/3322395/2012/09/26/De-laatste-christenen-in-Turkie.dhtml>

Brood vir die Pad

'Vreemde krag het ons eenheid lank uitgestel!'

deur Wilhelm Jordaan

Ek weet nie hoe dit is nie, maar voor ek my kom kry, het ek ja gesê. Ek kan myself daarvoor skop. Ek weet nie hoe om nee te sê nie.

So kla mense gereeld en wonder agterna vanwaar die onnadenkende ja wat, by nabetraging, 'n besliste nee moes gewees het.

Baie keer het dit te doen met die wip wat vleitaal stel en voor jy wis, het jy woeps! daarin getrap.

Die Engelse digter Ben Jonson het gereken vleitaal is 'n doodsonde. Van al die wilde diere, sê hy, bewaar my van die tiran; en wat die makkes betref, van die vleier.

Al sien mens openlike vleitaal ver aankom, ontglip jy dit moeilik. Want vleitaal dra gewig, al weet jy goed dis lig en dikwels liegerig.

Miskien reken jy ten minste jy word belangrik genoeg geag om vir vleitaal uitgesonder te word.

Die deurwinterde Amerikaanse politikus Adlai Stevenson se les leer mens nie maklik nie: "Flattery is like a cigarette – it's alright, so long as you don't inhale."

Meer subtiel is die vleitaal wat jou onmisbaarheid ophemel.

En as jy nou daarvan oortuig is, kom die vleier se o so vriendelike versoek om jou besonge deugde aan te wend vir 'n "goeie saak".

En jy doen dit graag, want deur nee te sê ontken jy as?'t ware dat al die deugdelike dinge op jou betrekking het. En dit doen mens mos nie graag nie.

Selfbeeld, hier kom ek!

Vleiers konstateer dikwels met geveinsde verbasing hoe wonderlik dit is dat "ons twee" (jy en hy of sy) so eenders is en dink: "Watter vreemde kragte het ons sielsgenootskap, ons aanvoelbare sinchronisiteit, so lank uitgestel?" is die vleier se byna weemoedige lamentasie.

En daaruit kom weldra 'n versoek om ja vir dit of dat te sê. Want hoe kan twee harte wat so eenders klop gunste van mekaar weerhou?

Verder verstaan vleiers die kuns van beeldbou sodat die eerste goeie indrukke wat jy van hulle het blywende indrukke word. Met elegante, innemende vriendelikheid oortuig hulle jou dat hulle vertrou kan word.

En kort voor lank word iets van jou verlang – om daardeur die wedersydse vertrou te bevestig.

Die ellende van vleierie is dat dit algaande mure tussen mense kan oprig; dat dit egte menslike samesyn verdring; dat jy mense se woorde en gebare teenoor jou begin wantrou.

Wanneer dit gebeur, leef 'n mens behoedsaam, en op die duur verhinder dit medemenslikheid as 'n vrywillige geskenk wat jy aan ander gee – om te sien deur die oë van 'n ander, te hoor deur die oor van 'n ander en te voel deur die hart van 'n ander.

En om op grond daarvan gretig en onvoorwaardelik ja te sê as iemand jou waarlik nodig het.

<http://www.beeld.com/Rubrieke/WilhelmJordaan/Vreemde-krag-het-ons-eeheid-lank-uitgestel-20120925>

wynandnel@iafrica.com 082 901 5877